

АКТ № 190/06.10.2023 г.

приет на заседание на Гражданския съвет към ВСС
(на основание т. V.13 от приетите Правила за действие на Гражданския съвет)

На заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет,
проведено на 06.10.2023 г., **по т. 3 от дневния ред:**

3. Предложение за промяна в чл. 172 от Закона за движение по пътищата, както и създаване на подзаконов нормативен акт, уреждащ спиране от движение на моторно превозно средство от държавен/частен съдебен изпълнител при упражняване на правомощията си по чл. 431, ал. 6 от Гражданско-процесуалния кодекс.

Вносител и докладчик: Мария Колева, председател на Асоциацията на държавните съдебни изпълнители;

Гражданският съвет към ВСС, след проведена дискусия с изказани мнения и становища по темата, взе следното решение:

С оглед защита на обществения интерес, Гражданският съвет предлага на парламентарните комисии в 49-то Народно събрание на Република България и Министерство на вътрешните работи, имащи право на законодателна инициатива, да се обсъди вариант за промяна в чл. 171, ал. 1, т. 2 от Закона за движение по пътищата, като се добави буква „о“, в която да се запише, че, при поискване от съдебен изпълнител, органите на МВР да предприемат действия по спиране от движение на моторно превозно средство (МПС), върху което е насочено изпълнение за срок до три месеца.

Друг вариант за действие, във връзка с обсъдената тема, е и с нов подзаконов нормативен документ, уреждащ действията по спиране на процесното МПС от движение.

гласуване: „за“ – 15 гласа, „против“ – няма, „въздържал се“ – няма.
(приема се)

Актът да се предостави на Комисията по транспорт и съобщения към 49-то Народно събрание на Република България, на Комисията по правни въпроси към 49-то Народно събрание на Република България и на министъра на вътрешните работи, за законодателна инициатива на основание Глава осма от АПК.

Актът да се предостави на Пленума на ВСС, за сведение.

Приложение: предложение за промяна в чл. 172 от Закона за движение по пътищата от Асоциацията на държавните съдебни изпълнители.

**СЪПРЕДСЕДАТЕЛИ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС:**

**/п/
МАРИЯ КАРАГЪЗОВА**

**/п/
ЕВГЕНИ ИВАНОВ**

м. 3
06.10.23г.
СС-ВСС

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 12/401	29-03-2023

ДО

Гражданският съвет към ВСС

ОТ

Мария Колева – Председател
на Асоциация на държавните
съдебни изпълнители в
България

ОТНОСНО: Предложение за
промяна в чл. 172 ЗДвП, както
и създаване на подзаконов
нормативен акт, уреждащ
спиране от движение на МПС
от държавен/частен съдебен
изпълнител при упражняване
на правомощията си по чл. 431,
ал. 6 ГПК

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Във връзка с предстоящи заседания на Гражданският съвет към ВСС, с настоящото предоставям конкретно предложение за тема на обсъждане във връзка с подобряване на дейността на съдебните изпълнители.

В чл. 397, ал. 1, т. 3 (Глава 35 – Обезпечителни мерки), както и в чл. 431, ал. 6 ГПК е предвидена възможност и правомощие на съдебните изпълнители (частни и държавни) да поискат от органите на Министерство на вътрешните работи спиране от движение на моторно превозно средство за срок до три месеца.

Към настоящият момент органите на Министерството на вътрешните работи, в частност Началник на сектор „Пътна полиция“ към съответната областна дирекция, отказват да извършат фактически действия, изразяващи се във временно спиране от движение на моторно превозно средство за определен срок, наложено от съдебен изпълнител въз основа на заповед върху МПС.

Като аргумент за отказа се изтъква, че е налице празнота в закона относно начина на спиране от движение на МПС в случаите, когато искане за това е направено от страна на държавен или частен съдебен изпълнител, тъй като редът и основанията за временно спиране от движение на МПС се съдържат единствено в Закона за движение по пътищата (ЗДвП), глава шеста, където уредбата е изчерпателна и не позволява разширително тълкуване.

Временното спиране от движение на МПС е регламентирано в **чл. 171, т. 2 от Закона за движението по пътищата** и представлява принудителна административна мярка (ПАМ), която се прилага с мотивирана заповед от ръководителите на службите за контрол по ЗДвП. Налагането на ПАМ по **чл. 171, т. 2** се извършва чрез поставяне на стикер по образец, определен от министъра на вътрешните работи, върху предното стъкло на МПС. Освен като ПАМ временното спиране от движение на МПС е уредено и в наредбата по **чл. 140, ал. 2 от ЗДвП – Наредба № I-45/24.03.2000 г. за регистрацията, отчета, пускането в движение и спирането от движение на МПС и на ремаркета, теглени от тях**. В **чл. 40, ал. 1** от нея е посочено, че превозните средства се спират от движение освен при условията и по реда на **чл. 171, т. 2 ЗДвП** и по искане на собственика, като в последния случай законът не предполага издаването на нарочна заповед. Регламентирани са фактическите действия, които трябва да извърши органът при временно спиране от движение на МПС – изземва се част втора на свидетелството за регистрация и се поставя знак „Спрян от движение“, а изетите свидетелства за регистрация се предават и съхраняват в структурните звена, където са регистрирани превозните средства.

Освен горепосочените текстове **чл. 45 от Наредба № I-45/24.03.2000 г.** визира спрени от движение МПС, но от органите на съдебната власт или данъчната администрация. Тази разпоредба във връзка с **чл. 36 на Наредба № I-45/24.03.2000 г.** води на извод, че спирането от движение на МПС по искане на орган на съдебната власт или данъчната администрация е ограничение по отношение на превозно средство, с което органите на МВР следва да се съобразят по силата на разпоредбата на нормативен акт. Следователно спиране от движение на МПС може да е както ПАМ, така и задължение за действие от страна на органите на МВР при искане на собственика на МПС, но и задължение за действие на органите на МВР по силата на акт на орган на съдебната власт или данъчната администрация. В последните два случая органите на „ПП“ имат само задължението да „удовлетворят“ искането по отношение извършване на фактическите действия по временно спиране от движение на МПС.

Административният орган е длъжен да извърши и по силата на задължение, произтичащо пряко от нормативен акт – **чл. 431, ал. 2, предл. 2**

от ГПК „При поискване полицейските органи са длъжни да оказат съдействие на съдебния изпълнител при възпрепятстване на изпълнението на неговите функции.“ Следва да се отбележи също така, че тъй като запорът е обезпечителна мярка, а не принудителна административна такава, спирането на МПС от движение е част от фактическия състав от действията по налагане на запора.

По смисъла на разпоредбата на **чл. 451, ал. 1 от ГПК** от момента на налагане на запора, се преклудира правото на разпоредителни действия с вещта, както и нейното изменение, повреждане или унищожаване. Задължението произтича пряко от разпоредбата на нормативен акт. Затова и задължението за действия, произтичащи от искането на съдебния изпълнител за спиране от движение на МПС в рамките на изпълнителния граждански процес е с цел да е възможно по този начин вещта, върху която принудителното изпълнение е насочено да бъде установена на едно място, така че да е възможно да бъде описана по всяко време и обявена за публична продан с цел удовлетворяване искането на вискателя.

В тази връзка обръщам внимание и на разпоредбата на **чл. 400, ал. 1, изр. 2 ГПК**, което вменява задължение на съдебните изпълнители по делата с предмет – обезпечителни мерки – същите следва незабавно да извършат опис на процесното МПС.

При наличие на издадено постановление на основание **чл. 431, ал. 6 от ГПК**, съдържащо искане за временно спиране от движение на МПС, отправено до Началника на сектор „ПП“ при ОД на МВР и неоспорено от него, последният е длъжен единствено да го изпълни чрез извършване на фактическите действия по спирането от движение, които са изцяло в кръга на неговите правомощия. В този смисъл е и решение постановено по **адм. д. № 3240/2011 г.** по описа на Върховния административен съд.

При отказ да се извърши постановено от съдебен изпълнител временно спиране от движение на процесно МПС - вискателят по изпълнителното дело обикновено подава жалба в съответния административен съд срещу отказа на Началника на сектор „Пътна полиция“ да извърши фактическото действие, изразяващо се във временно спиране от движение на МПС, по реда на **чл. 256 и чл. 257 от АПК**. В постановените съдебни решения до момента – административните съдилища отхвърлят подадените жалби с мотива за липса на правен интерес от страна на жалбоподателя.

С оглед предходното, като единствена опция остава отказът на административният орган да бъде обжалван от съответния съдебен изпълнител, постановил спирането.

По частна жалба, подадена от частен съдебен изпълнител срещу **Определение № 1416 от 31.05.2012 г.** по адм. д. № 1712/ 2012 на

Административен съд Пловдив, с което е оставена без разглеждане подадената от него жалба против мълчалив отказ на началника на КАТ-Пътна полиция към ОД на МВР - Пловдив за временно спиране от движение на четири МПС-та, като счита, че оспореният мълчалив отказ не е индивидуален административен акт по смисъла на **чл. 21, ал. 4 АПК**. Административен съд Пловдив е приел, че отказът на началника на сектор „ПП“ при ОД на МВР - Пловдив да извърши исканите действия от частният съдебен изпълнител е в рамките на изпълнителния процес, а не в качеството му на административен орган и не подлежи на обжалване по административен ред. ВАС приема, че в случая не е налице мълчалив отказ, подлежащ на съдебно обжалване. „Не е предвиден мълчалив отказ за извършване на фактически действия, защита срещу неоснователни бездействия на администрацията се извършва по друг ред. Неправилно се счита в частната жалба, че искането на частния съдебен изпълнител е поставило начало на административно производство, тъй като административното производство се образува по искане на заинтересувани граждани и организации и в предвидените в закона случаи – от държавен орган. Административното производство по АПК не урежда отношения между държавни и административни органи, а отношенията им със заинтересувани граждани и организации.

В теорията се застъпва становището, че заинтересовани от отказа на органите на Пътна полиция да спрат от движение моторно превозно средство са както съдебният изпълнител, който прави искането за спиране, така и вискателят по изпълнителното дело, с оглед на което, в случай че жалбата срещу отказа до съответния административен съд се подаде от частния съдебен изпълнител, тя би била допустима при наличие на правен интерес, като вискателят следва да се конституира като заинтересована страна по делото. Като основание за това се изтъква обстоятелството, че „отказът на органите на КАТ да извършат обезпечителната мярка – фактическо спиране от движение на МПС, засяга съдебният изпълнител, доколкото той е възпрепятстван да упражнява възложените му от държавата изпълнителни функции по принудителното събиране на притезания. В разглежданата хипотеза е налице засягане, въпреки че частният съдебен изпълнител не осъществява лични процесуални права. Изтъква се още, че целта на обезпечителната мярка „спиране на моторно превозно средство от движение“ по **чл. 397, ал. 1, т. 3 ГПК** е, докато трае изпълнителният процес, да се ограничи възможността на длъжника безпрепятствено да ползва собствената му вещ, като по този начин бъде принуден да предприеме действия по изплащане на задължението си към вискателя. „Невъзможността за съдебния изпълнител ефективно да изпълни възложените му от държавата функции и да наложи изрично предвидената в **чл. 397, ал. 1, т. 3 ГПК** обезпечителна

мярка обуславя неблагоприятното действие на отказа на органите на КАТ в правната му сфера, респективно обуславя наличието на правен интерес от оспорване.”

В практиката на ВАС (определение № 941 от 27.01.2023 г. на ВАС по адм. д. № 690/2023 г., VII о.; определение № 531 от 18.01.2016 г. на ВАС по адм. д. № 13876/2015 г., VII о.; определение № 15706 от 19.12.2017 г. на ВАС по адм. д. № 14095/2017 г., VII о.; определение № 4404 от 31.03.2014 г. на ВАС по адм. д. № 3692/2014 г., VII о.; определение № 12591 от 01.10.2013 г. на ВАС по адм. д. № 13122/2013 г., VII о.; определение № 1208 от 24.01.2013 г. на ВАС по адм. д. № 792/2013 г., VII о.; определение № 1657 от 5.02.2013 г. на ВАС по адм. д. № 790/2013 г.), според която отказът да бъде изпълнен акт на съдебен изпълнител за налагане на обезпечителна мярка поражда правоотношение между съдебния изпълнител и органа на изпълнителната власт, които не подлежат на контрол пред административен съд в исковото производство по реда на глава XV от АПК. Отказът на орган на Министерството на вътрешните работи в изпълнително производство за изпълнение на акт на съдебен изпълнител, постановен в защита интересите на вискател, не може да бъде преодолян в съдебно производство по **чл. 257 от АПК**.

Спирането от движение на МПС по висящо изпълнително дело представлява изключително важен инструмент, който би спомогнал събирането на дължимите суми от страна на длъжниците при това – най-вече относно вземания за издръжка и вземания на органи на съдебната власт.

Като заключение може да се обобщи, че в изпълнителното производство е предвидена възможността по **чл. 431, ал. 6 от ГПК** при необходимост съдебният изпълнител да поиска от органите на МВР спиране от движение на моторно превозно средство, върху което е насочено изпълнение за срок до три месеца. На предвиденото правомощие на съдебния изпълнител следва да отговаря съответното задължение, независимо, че не е записано в закона и в този смисъл е налице задължение, произтичащо пряко от нормативен акт.

Предвид гореизложеното предлагам да се обсъди вариант за промяна в **чл. 171, ал. 1, т. 2 ЗДвП** като се добави буква „о“, в която да се запише, че при поискване от съдебен изпълнител органите на МВР да предприемат действия по спиране от движение на моторно превозно средство, върху което е насочено изпълнение за срок до три месеца. Друг вариант за действие във връзка с гореизложеното е и с нов подзаконов нормативен документ, уреждащ действията по спиране на процесното МПС от движение.

/Мария Колева/